

فضائل وآداب المسجد النبوي، وأحكام
زيارة قبر النبي عليه الصلاة والسلام
وقبري صاحبيه (للحرمين)

**Àwọn ọla àti àwọn ẹkọ
Masalasi Anọbi, àti àwọn
ìdájọ síṣe àbẹwò sí saare
Anabi (kí ike ati ọla
Ọlọhun máa bá a) àti saare
àwọn ọrẹ rẹ mejeeji (kí
Ọlọhun yonu si wọn).**

**Àwọn ọlá àti àwọn ẹ̀kọ̀ Masalasi Anọ̀bì, àti
àwọn ídájọ̀ síṣe àbẹ̀wò sí saare Anabi (kí iṣe ati
ọlá Ọlọhun máa bá a) àti saare àwọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀
mejeeji (kí Ọlọhun yọnu sí wọn).**

Ìgbìmò Ìmò ní abẹ̀ Ịṣàkóso àlámọ̀rí ọ̀rọ̀ ẹ̀sìn ní
Masalasi Al-Harām ni Makkah àti Masalasi An-
Nabawi ni Modinah.

**Àwọn ọlá àti àwọn ẹ̀kọ̀ Masalasi Anọ̀bì, àti
àwọn ídájọ̀ síṣe àbẹ̀wò sí saare Anabi - kí iṣe
àti ọlá Ọlọhun máa bá a - àti sí àwọn saare
àwọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀ méjèèjì - kí Ọlọhun yọnu sí wọn.**

Ìgbéjádé

Ìgbìmò onímò ìjìnlẹ̀ lábẹ̀ ìdarí ọ̀rọ̀ ẹ̀sìn ní Mòṣáláṣí
Haram Makkah àti Mòṣáláṣí Anabi.

1447 A.H

Ọ̀rọ̀ isiwaju

Ọ̀pẹ̀ ní fun Ọlọhun Ọba gbogbo agbaye, iṣe ati ọlá
kí ó máa bá ẹ̀ni tí a rán ní یشه́ kí ó máa jẹ́ یشه́ fún gbogbo
agbáyé, iṣe ati ọlá naa kí ó máa bá awọn ara ile rẹ̀ ati
awọn saare rẹ̀ (omọ ẹ̀yìn rẹ̀ akọkọ) ati ẹ̀ni tí ó bá ẹ̀le
ilànà rẹ̀, tí ó sì mọ̀na pẹ̀lu یتوسنا رے titi di ojo ẹ̀san,
ẹ̀yìn náà:

Eleyi ni àkọrí ọ̀rọ̀ ní sókí, tí ó kó àwọn ọlá pàtàkì tí
masalasi Anọ̀bì sínú, àti àwọn ẹ̀kọ̀ síṣe àbẹ̀wò sí i, àti
àwọn ẹ̀kọ̀ síṣe àbẹ̀wò sí saare Anọ̀bì, àti saare àwọn
saare Rẹ̀ méjèèjì, kí iṣe ati ọlá Ọlọhun máa bá a, a ṣàà

jọ fún àwọn olùṣàbèwò sí masalasi Anọbi, kí wọn lè ní ìmò àti òye nípa ọlá masalasi Anọbi ummah, kí iké àti ọlá Olọhun máa bá a, àti àwọn ẹkọ síṣe àbèwò sí i àti kiki irun nínú rẹ, a n retí lódò Olọhun Aláponle Olóore pé kí Ó fi ṣe ànfààní, kí Ó sì ṣe é ní iṣẹ rere, kí ó sì jẹ nítorí Ojú rere Rẹ nìkan, dájúdájú Òun ni Ẹni tí ó dára jùlọ tí a lè bèrè lówó Rẹ, àti Alapọnle jùlọ tí a lè ní ìrètí sí.

Ìgbìmò onímò ijìnlẹ

Alakọkọ: Àwọn ọlá mọsalaasi Anọbi

Olọhun - Ọba ti ọlá Rẹ ga - sọ bayi pe :

﴿وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَنَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾
(68)

«Olúwa rẹ l'Ó n ṣedá ohun tí Ó bá fẹ. Ó sì n ṣa (ohun tí Ó bá fẹ) ní ẹṣà. Síṣa ẹṣà kò tó sí wọn. Mímó ni fún Allāhu. Ó sì ga tayo n̄nkan tí wọn n fí ṣẹbọ sí I.»
[Al-Qasas: 68] Ati pe Olọhun ti yan aaye yii lati jẹ mọsalasi fun Anabi Rẹ - ki ike Olọhun ati ọlá Rẹ maa ba a-, O si fi ọpọlọpọ ọlá dá a yàtò, lára wọn ni:

Dájú dájú Ó jẹ ọkan nínú àwọn Mọsálási mètẹ̀ẹ̀ta tí a le tori rẹ di ẹrù ìrìn-àjò sí:

Lati ọdọ Abu Huraira -ki Olọhun yonu si i:- ó gbé e dé ọdọ Anabi -kí iké àti ọlá Olọhun máa bá a-:

«لَا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي هَذَا، وَمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى».

«A kò gbòdò rin irin-àjò àyàfi lọ sí àwọn mọsálásí mēta: Mọsálásí mi yíi, Mọsálásí Harami, àti Mọsálásí Al-Aqsa»¹.

Òun ni pe dájú dájú irun ti a ba ki ninu rẹ loore ju egberun irun lọ ti a ki ni ibi ti o yatọ si i afi irun ti a ki ni mọsalasi abeewo:

Lati ọdọ Abu Hurayra – ki Ọlọhun yonu si i – dajudaju Anabi – ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a – sọ pe:

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ، إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ».

“Irun kan ti a ba ki ni mọsalasi mi yii loore ju egberun irun ti a ki ni ibi ti o yatọ si i lọ, afi irun ti a ki ni mọsalasi abeewo”².

Daju dájú oun ni Pé òun ni mọsálásí tí wọn fi ipilẹ̀ rẹ̀ lélé lóri ibèrù Allāhu láti ojọ àkókó:

Lati ọdọ Abu Sa'eed Al-Khudriy - ki Ọlọhun yonu si i - o sọ pe: Mo wọle tọ Ọjísẹ Ọlọhun - ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a - ninu ile ọkan ninu awọn iyawo rẹ, ni mo bá sọ pe: Ìwọ Ọjísẹ Ọlọhun, ewo ninu awọn mọsalasi mejeeji ni a fi le'le lori ibèrù Ọlọhun? Ni Anabi bá mu ikunwọ kan ninu òkúta wéwé, ó si fi lu ilẹ̀, lẹyin náà, o si sọ pé:

«هُوَ مَسْجِدُكُمْ هَذَا» لِمَسْجِدِ الْمَدِينَةِ.

“Mọsalasi yín yíi ni” èyí wa fún mọsalasi Mọdinah³.

¹ Bukhōriy ni o gbe e jade pẹlu ounka (1189), Muslim pẹlu ounka (1397), gbólóhùn náà ti Muslim ni.

² Bukhōriy ni o gbe e jade pẹlu ounka: (1190), àti Muslim pẹlu ounka: (1395), gbólóhùn náà ti Bukhōriy ni.

³ Muslim ni o gbe e jade (1398).

Dájú dájú ẹsan ẹni tí n wá ìmò nínú rẹ̀, ó da gégé bíi ẹsan ẹni tí n jagun sí ojú ònà Ọlọhun ni :

Lati ọdọ Abu Hurairah, ki Ọlọhun yonu sí i, o sọ pe: Mo gbọ Ojise Ọlọhun - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - ti n sọ pe:

«مَنْ جَاءَ مَسْجِدِي هَذَا، لَمْ يَأْتِهِ إِلَّا لِحَيْرٍ يَتَعَلَّمُهُ أَوْ يُعَلِّمُهُ، فَهُوَ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَمَنْ جَاءَ لِغَيْرِ ذَلِكَ، فَهُوَ بِمَنْزِلَةِ الرَّجُلِ يَنْتَظِرُ إِلَى مَتَاعٍ غَيْرِهِ».

“Eni tí ó bá wá sí moṣalasi mi yii, tí kò wá á àfí fún ire tí yóò kọ tàbí tí yóò fí kọ ẹlòmíràn, ó wà ní ipò oníjàgbara ní ònà Ọlọhun, àti ẹni tí ó bá wá fún ohun tí ó yàtò sí iye, ó dàbí ọkùnrin kan tí ó n wo ẹrù ẹlòmíràn”¹.

Dájú dájú Omí Abata tí o lola wa níbe:

Láti ọdọ Abu Hurayrah - ki Ọlọhun yonu sí i - lati ọdọ Anabi - kí ike ati ọla Ọlọhun máa bá a - o sọ pe:

«مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمَنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، وَمَنْبَرِي عَلَى حَوْضِي».

«láàrin ile mi sí pepele idúró sọrọ mí abata kan nínú awọn abata ogbà idera wa níbe, àti pé pepele idúró sọrọ mi wà lóri adágún-odò mí»².

Ẹlẹ́kejì: ninife sí sise àbẹ̀wò sí masalasi Anọ̀bì olólá.

Nítórí àwọn ọlá wònyí àti àwọn mìíràn, ni wón se fẹ̀ràn síse àbẹ̀wò sí masalasi Anọ̀bì láti kirun àti láti se ijọsìn níbe.

¹ Ibnu Mājah ni o gbe e jáde (227), pelu isafiti tí o lalaaafia.

² Al-Bukhari lo gba wa, pelu onka (1195), àti Muslim, pelu onka (1390).

Ó jé ilàná Anọbi fún ẹnì tí ó n ẹ Hajj àtí ìjọsìn míràn láti ẹ àbẹwò sí Masalasi Anọbi ẹájú Hajj tàbí lẹyìn rẹ, ẹẹ àbẹwò yí kò sí nínú àwọn mọjẹmu Hajj, tàbí àwọn ọpọ rẹ, tàbí àwọn ohun tó jẹ dandan nínú rẹ, kò sì ní àsopọ kankan pẹlú rẹ.

- Kò sí iye àwọn irun kan pátó tàbí iye ìgbà kan pátó láti lò ní ilú Mádina gẹgẹ bí monjẹmu fún ẹẹ àbẹwò Mọsalasi Anabi (kí ikẹ ati ọlọhun máa bá a), tàbí gbígbé fún àsìkò kan pátó ní ilú Mədina, kàkà bẹẹ àbẹwò náà á ti wáyé pẹlú kíkì irun ẹyọ kan, yálà ó jẹ irun ọroyan ní tàbí ìrun àfikún, sùgbón bí iye àwọn irun tí a kí nìbẹ bá ẹ pọ sí i, bẹẹ ní ẹsan náà yóò ẹ pọ sí i.

- Wọn fẹ fún ẹnì tí ó ẹ àbẹwò sí Mọsalasi Anabi kí ó kí gbogbo àwọn ìrun ọranyàn nìbẹ àtí bẹẹ gẹgẹ àwọn ìrun àfikún, tii se Nofilah nítorí ohun tí ó ti ẹájú pé kíkì irun nínú rẹ lóore ju ẹgbẹrún irun lọ ní ibi tí ó yàtọ sí i, àfí Mọsalasi Owọ tí o wa ní Makkah.

Ẹlẹkẹta: Awọn ẹkọ ẹẹ àbẹwò sí masalasi Anọbi.

Tí musulumi bá dé masalasi Anọbi, wọn fẹ kí ó lo àwọn ẹkọ ẹsìn tí ó jẹmọ àwọn mọsalasi lápapọ, àtí masalasi Anọbi ní pàtàkì, àwọn náà ní:

Kí o wá sí mäsälááší pẹlú idákẹjẹ àtí ifarabale, imọra, irísí tó rẹwà, àtí ọórùn dídùn; láti ọdọ Abī Hurayrah - kí Ọlọhun yónú sí i-, o ní pé ojísẹ Ọlọhun - kí ikẹ àtí ọlọ Ọlọhun máa bá a-, sọ wípé:

«إِذَا تَوَبَّ لِلصَّلَاةِ فَلَا تَأْتُوهَا وَأَنْتُمْ تَسْعَوْنَ، وَأَتُوهَا وَعَلَيْكُمْ السَّكِينَةُ، فَمَا أَدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاتَكُمْ فَأَتِمُّوا، فَإِنْ أَحَدَكُمْ إِذَا كَانَ يَعْمِدُ إِلَى الصَّلَاةِ فَهَوَّ فِي صَلَاةٍ»

«Nígbà tí wọn bá pe Irun, tí wá sí gbe e dúró , ẹ má ẹ sáré wọ irun, kí ẹ sì wá wọ irun pẹ̀lú ifòkànbàlẹ̀. èyí tí ẹ bá bá, kí ẹ kí í, tí ó bá sì bọ fún yín , kí ẹ pé e. Dájúdájú nígbà tí ẹnìkòòkan yín bá ń gbéra lọ síbì irun, ó ti wá nínú irun niyẹn»¹ Látí ọ̀dọ̀ Abu Sa'eed Al-Khudriy- kí Ọlọhun yọnu si i- dajudaju Anabi- kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- o sọ pe:

«الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ، وَأَنْ يَسْتَنَّ، وَأَنْ يَمَسَّ طَيِّبًا إِنْ وَجَدَ»

«Iwẹ ọjọ Jimoh jẹ dandan lori gbogbo ẹni ti o ti balaga, ki o si fi pako run awọn eyin rẹ, ki o si lo lọfíndà ti o ba ri»² Ati pe obinrin, tí ó bá wá sí Mọsálásí, ó jẹ dandan fún un kí ó jẹ ẹni tí ó bo ara rẹ pẹ̀lú hijabu rẹ, kò sì lẹtọ́ fún un kí ó lo lọfíndà nítorí ọrọ̀ Ànábì - kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a:

«إِذَا شَهِدْتَ إِحْدَاكُنَّ الْمَسْجِدَ فَلَا تَمَسَّ طَيِّبًا».

«Bí obinrin kan nínú yín bá lọ sí Mọsalasi, kò gbọdò fowọ kan turare tàbí kò gbọdò lọ lọfíndà»³.

Kí a gbé ẹsẹ ọtún wọlé sí inú Mọsalasi Anọbi, àti síse adua wíwọ mọsalasi. Won fẹ kí olùse abẹwò wọlé pẹ̀lú ẹsẹ ọtún rẹ nígbà tí o bá wọ inú mọsalasi anọbi gégé bí àwọn mọsalasi yòókù, àti kí o se adura yíi:

«بِسْمِ اللَّهِ، وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»

¹ Bukhari ni o gbe e jade pẹ̀lú ounka (636), ati Muslim pẹ̀lú ounka (602).

² Wọn fara mó ọ, Bukhōriy ni o gbe e jade pẹ̀lú ounka (846), àti Muslim pẹ̀lú ounka (858), Al-muhtalim si ni ẹni tó ti balaga.

³ Muslim ni o gbe e jade (443).

«Mo wọ le Pẹlu orúkọ Ọlọhun, ikẹ maa bá Ọjísẹ Ọlọhun, Ọlọhun, forí àwọn èsè mi jìn mí, kí o sì sì àwọn ilẹ̀kùn ikẹ Rẹ fún mi»¹. Bákan náà ni yóò sọ pé:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ».

«Mo wa iso pelu Olohun Ọba ti O tobi, ati pelu iwaju Re alaponle, ati agbara Re ti o ti nbẹ ti pẹ kuro ni odo shaytaan eni ẹkọ»².

Síṣe Irun Kíkí Masalaasi: Ó jẹ sunna fún eni tí ó bá wọ Masalaasi Anabi láti kírun níbẹ, pé kí ó kí rakaa méjì ni ti kiki masalaasi síwájú kí ó tó jókòó, láti ọdọ bàbá Qatādah Al-Hārith ọmọ Rib‘iyy Al-Anṣāriyy - kí Ọlọhun yónú sí i -, ó ní: Anabi - kí ikẹ àti ọlá Ọlọhun maa bá a - sọ pé:

«إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ، فَلَا يَجْلِسُ حَتَّى يُصَلِّيَ رَكَعَتَيْنِ».

«Ti ẹnikení ninu yin ba wọ masalaasi, ki o ma jokoo titi yio fi ki rakaat meji»³.

Níní ifẹ kíkírun ní àwọn saafu (titoo lórí ilaa) àkókó; latara ọlá tí o tóbi tí o wá níbẹ, èyí kò sì níí şeése àyàfi pẹ̀lú títètè lọ síbẹ, fún hadith Abu Hurayrah - kí Ọlọhun yónú sí i-: pé dájúdájú Ọjísẹ Ọlọhun -kí ikẹ àti ọlá Ọlọhun maa bá a- sọ pé:

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ وَالصَّفَةِ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا».

¹ Ibnu Mājah ni o gbe e jade (771), pẹ̀lú sanad tí ó ní àlàáfà.

² Abu Daa'ud ni o gbe e jade, pẹ̀lú ounka (466), pẹ̀lú iṣẹ afiti tí o lalaafia (sahiih).

³ Al-Bukhari lo gba wa, pẹ̀lú onka (1171), àti Muslim, pẹ̀lú onka (714) wàn sí panupọ lórí rẹ.

«Tó ba se pé awàn èniyàn mọ òrè tí o wa níbi piperun àti tito sí iwájú, lẹyin nàà tí wan kò rí ọ̀nà kan àfi kí wan se ifigagbaga lé e lóri, wan baa se bẹ»¹ Àti nitorí ọ̀rọ anọbi -kí ike Ọlọhun àti ọ̀lá Rẹ maa ba a- tí o sọ fún àwọn sàábà Rẹ -kí Ọlọhun yonu si wọn- pé:

«تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِي، وَلَيَأْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُمْ، لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخَّرَهُمُ اللَّهُ».

«E tẹ síwájú kí ẹ si maa tẹlẹ mi, kí àwọn tí wọn wà lẹyin yín si maa tẹlẹ yín, àwọn èniyàn kan kò ní yée maa fà sẹyin titi tí Ọlọhun yóò fi fà wọn sẹyin»².

Niti awọn obinrin, eyi ti o daa julọ fun wọn ni irun ni awọn saafu(tito ilà) igbeyin, ati jijinna si awọn okunrin, nitori hadith bàbá ololongbo kékeré (Hurayrah), kí Ọlọhun yonu si i, o sọ pé: Ojise Ọlọhun -ki ike ati ọ̀lá Ọlọhun maa ba a- sọ pé:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أُولَئِهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا، وَشَرُّهَا أُولَئِهَا».

"Eyi ti o daa julọ ninu awọn saafu ,(tito ilà fún Irun) awọn okunrin ni akọkọ rẹ, eyi ti o buru julọ ninu rẹ ni igbeyin rẹ, ati pe eyi ti o daa julọ ninu awọn saafu (tito kirun) awọn obinrin ni igbeyin rẹ, eyi ti o buru julọ ninu rẹ ni akọkọ rẹ"³, Sùgbón tí wọn bá da irun kí loto, tàbí tí gágá bá wà láàrin wọn àti àwọn okunrin, gégé bí ó ẹ rí ní Mọsalasi Anabi, dajudaju eyi ti o daa julọ

¹ Wọn fohùn sọkan lé lóri, Al-Bukhari pèlú onka (615), àti Muslim pèlú onka (437).

² Muslim ni o gbe e jade: (438).

³ Muslim ni o gbe e jade pèlú onka (440).

ninu saafu (tito ilà fún Irun) wọn ni akọkọ rẹ; nitori pe ìdí rẹ ti kùrò.

Kikirun lẹyin Imam, ati iṣọra kuro nibi ṣiṣiwaju rẹ; nítorí hadiisi bàbá ololongbo kékeré Hurairah -ki Ọlọhun yonu si i- pe Anabi -ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ».

«Wọn gbe imaamu kalẹ lati maa kọṣe rẹ ni»¹.

Kò yẹ fún olùkírun láti ṣíwájú Imam, (láti dúró kirun ni iwájú Imam) àfi ní igbà tí bukata ba wa ye fún bí kí mósálásí tí kún fún àwọn olùkírun tó bèẹ́ tí kò fí rí rí àyè láti kirun àfi níwájú Imam.

Ṣiṣe ojú kòkòrò lórí dídi àwọn ààyè tó sí sílẹ láàrin àwọn saafu (tito ilà fún irun kíkì), àti tító wọn, sùgbón pẹ̀lú ṣiṣọra kùrò níbi fífún àwọn ènìyàn pọ̀ àti dínà mó wọn, dída ọrùn wọn kọjá, àti rírekojá níwájú àwọn olùkírun; nítorí pé ìyẹn nmú ni ṣubú sínú èṣẹ́.

Kíkírun ní ààyè Araodọh (abata) Alaponle fún ẹnì tí ó bá rọ̀rùn fún bèẹ́; nítorí hadiisi Abu Urairah -ki Ọlọhun yónú sí i-, pé Ànábì -kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ maa bá a- sọ pé:

«مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمَنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، وَمَنْبَرِي عَلَى حَوْضِي».

«láàrin ile mí sí pepele idúró sọrọ mí abata kan nínú awan abata ogbà idẹra wa níbẹ́ , pepele idúró sọrọ mí sì wà lórí adágún omi mi»².

¹ Bukhari ni o gbe e jade pẹ̀lú ounka (722), ati Muslim pẹ̀lú ounka (417).

² wan panupọ̀ lórí rẹ Al-Bukhari, pẹ̀lú onka (1195), àti Muslim, pẹ̀lú onka (1390).

Kò si ọlá kan pátó ti o wa nipa irun kiki ni Araodoh (abàtá), şùgbón o ti fẹşemulẹ pé o jẹ abata kan ninu awon abata Aljanna -gege bi hadisi Bàbá ololongbo kékeré (Huraira,) -ki Olohun yonu si i- ti o ti şiwaju şe fihan-. Awon işe ijosin a si máa lolá sí pẹlú ọlá àsikò won àti ààyè won.

Olubewo yìò yan àwon àsikò tí ó bójú mu láti kirun ní Araodoh, yìò sì se itopinpin àwon àsikò tí àpéjopò (idifunfun) bá dínkù níbẹ. Kò gbodò kó iyonu bá àwon arákunrin rẹ musulumi, kò sì gbodò gbé eşe kojá orí àwon èniyàn, bẹẹ ni kò gbodò kojá níwájú àwon tí wón n kirun nítorí àti kirun níbẹ. Nítorí pé irun kíkí ní Araodoh jẹ irun àfikún, kò yẹ kí á fi işe èèwò wá ọnà sí i. Bákan náà, ó yẹ kí olubewo se àkíyèsí àti pé kí ó tẹlẹ àwon ilànà pátó àti àwon ètò tí a gbé kalẹ fún wíwọ inú Araodoh, kí ó yan àwon àsikò tí ó bójú mu, kí ó sì fowósowopò pẹlú àwon tí wón n darí wíwolé àwon olubewo síbẹ.

Lílo anfaani àwon àsikò pẹlú pípò ní şíşe àwon işe rere èyí tí yóò sún-un mó Elédàà rẹ, Èni tí ọlá Rẹ ga, bíi irun, àti kika Kuraani, àti irántí Olohun, àti àdúà, àti wíwà ní àwon àpéjọ irántí Olohun, àti àwon idánilékòọ eşin, àti àwon ibùdó kíkọ Kuraani Aláponle, àti àwon miíràn bẹẹ bẹẹ lọ.

Bíbòwò fun iwe Olohun -ti agbara ati ọla Rẹ ga- àti didáàbòbò ó kuro nibi fifi àwon iwé inú rẹ şeré, àti kíkọ nnkan sí i lára, tabi yiyẹpẹrẹ rẹ àti gígàn án nípa fifi bàtà sí ègbé rẹ, tabi fifi sí orí ilẹ àti beẹbẹẹ lọ, fun ọrọ Rẹ -ti ọla Rẹ ga-:

﴿ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعِظَّمْ شَعْنُ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾ (32)

(Bẹ ni Ìyẹn se rí (niyẹn). Enikéni tí ó bá pàtàkì àwọn nnkan tí Allāhu fi ẹ se àrìṣàmì fún ẹsin 'Islām, dájúdájú ó wà lára níní ibẹrù Allāhu nínú ọkàn. [Suuratul Hajj: 32].

Rirẹ oju nilẹ kuro nibi nnkan ti Ọlọhun Alagbara, Ọlọla ẹ leewọ: O jẹ ọranyan lori olubẹwo Mọsalasi Anabi ki o rẹ oju rẹ nilẹ kuro nibi nnkan ti ko lẹto fun un lati wo, ki o si mọ titobi dida ẹẹ ni awọn ibudó wọnyi, ati awọn iyá tí yóò tara rẹ jáde , nítorípé awọn isẹ-ẹẹ máa n tóbi sí ní iwọn àti ní irú pẹlú títóbi àsikò àti aàyè, bẹẹ náà ni kí o se àwọn isẹ igbọràn àti itele aṣẹ Ọlọhun, ki obinrin Musulumi si fi ko ará rẹ pẹlu lílo aṣo ibori àti ibo ará rẹ, geḡe bí Hijab ti Sharia, lai ni fi ọṣo han nitori ki o ma baa kò waala ba awọn okunrin, nitoripe ẹẹ eleyi tobi.

Ikilo fún ní kuro nibi sí ẹ airoju pẹlu yiya aworan tabi wiwo àwọn aworan àti àwọn ègé fídíò ninu fòònù alágbèéká ẹṣe , ọràn náà sì lewu sí bí àwọn aworan àti àwọn ègé fídíò wọnyí bá jẹ èyí tí wọn se leewọ.

Pípa Mọsalaasi Anọbi mó kúrò níbi gbogbo ohun tí kò yẹ fún un, bíi jìjà, gbígbé ohùn sókè, kíkede ohun iní tó sọ̀nù, àti títàjà, àti irú àwọn nnkan bẹẹ tí kò yẹ nínú rẹ tàbí ní àwọn Mọsalaasi yòókù; nítorí hadisi Bàbá ololongbo kékeré-kí Ọlọhun yónú sí i- láti ọ̀dọ Anọbi -kí iké Ọlọhun àti ọ̀lá Rẹ máa bá a- pé ó sọ wípé:

«إِذَا رَأَيْتُمْ مَنْ يَبِيعُ أَوْ يَبْتَاعُ فِي الْمَسْجِدِ، فَقُولُوا: لَا أَرْبَحَ اللَّهُ تِجَارَتَكَ، وَإِذَا رَأَيْتُمْ مَنْ يَشْتُرُ فِيهِ ضَالَّةً، فَقُولُوا: لَا رَدَّ اللَّهُ عَلَيْكَ».

«Tí ẹ bá rí ẹni tí ó n ta tàbí tí ó n rà nínú Mọsalasi, kí ẹ sọ pé: Kí Allāhu má fún òwò ẹ lérè, tí ẹ bá sì rí ẹni tí ó n kéde nnkan sísonu nínú ẹ, kí ẹ sọ pé: Kí Allāhu má dá a padà fún ọ»¹.

Şişe itara lori imọtoto ara ẹni, ati şişe işora kuro ninu awọn oorun ti a korira gegebi alubosa ayu ati alubosa elewe ati oorun siga ati oogun, ati iru bee ninu ohun ti o maa nfa inira fun awọn ọmọ iya ẹ ti nkirun; nitori egbawa Jaabir ọmọ Abdullaah – ki Olọhun yonu si i – o sọ pe: dajudaju Ojise Olọhun - kí ikẹ Olọhun ati olá Rẹ máa bá a - sọ pe:

«مَنْ أَكَلَ ثَوْمًا أَوْ بَصَلًا، فَلْيَعْتَزَلْنَا - أَوْ قَالَ: فَلْيَعْتَزَلْ مَسْجِدَنَا - وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ».

«Enikeni ti o ba ẹ alubosa ayu tabi alubosa elewe, ki o yaa yeba fun wa - tabi o sope: ki o yeba fun mosalasi wa - atipe ki o ya joko si ile ẹ»².

Şişe ojúkòkòrò lóri imótótó masalasi Anọbi ati pé kí a má ẹ da idótí sílẹ nínú mọsalasi ati ní àwọn àgbàlá ẹ, gégé bíi ajẹkù ounjẹ ati àwọn ohun èlò isinù, pàápàá jùlọ nínú osù Rọmọdọon, tàbí títu itọ sílẹ ní àwọn ọ̀nà ààrín ati àwọn àgbàlá, ati bẹẹ bẹẹ lọ.

Yiyagò fún kiki irun nínú àwọn ọ̀nà àbùjá ati níbí ẹnu àwọn ilẹ̀kùn ati àwọn ibi tí èrò pọ sí, nítorí àwọn ibàjẹ tí ó máa n tìdí ẹ yọ, ati dídí àwọn ọ̀nà mó, ati şişe ipalára fún àwọn Musulumi.

Àwọn ọ̀kùnrin ati àwọn obìnrin yòò máa kirun ní àwọn ààyè tí a yà sọtò fún olúkúlùkù wọn, nínú

¹ Tirmidhiy ni o mu jade, ọ̀lù ounka (1321), ati Ibnu Khuzaymah, ọ̀lù ounka (1305), ọ̀lù isafiti tó ni àlàáfà.

² Bukhōriy ni o gbe e jade ọ̀lù ounka (7359), ati Musilim ọ̀lù ounka (564).

Mosalasi Anabi tàbí ní àwọn gbàgede rẹ, ọkùnrin kò gbọdò kirun ní ègbé obìnrin, bèè ni obìnrin kò gbọdò kirun ní ègbé ọkùnrin, pẹ̀lú sísọra láti má ẹ ẹ́ ẹ́ ẹ́ Imāmù ni gbogbo ọnon tí yóò ba fí rọrun.

Fífi ẹ́ẹ ọ̀sì ẹ́áájú nígbà ijáde kúrò ní mosalasi, yóò sì sọ pé:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ»

«Allāhummo innī as’aluKa min fadliKa»¹ Tabi ki o se asalatun fun anabi - ki ike ati oḷa Oḷohun maa ba a - yio si sọ pe:

«رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ فَضْلِكَ»

«Robbi igfir lī dhunūbī, waftah lī abwāba fadliKa» (Oluwa mi, fori àwọn ẹ́ẹ mi jìn mí, kí o sí sí àwọn ilẹ̀kùn oore-òfẹ́ Rẹ́ fún mi)².

Ẹlẹ́kẹ́rín ní: Awọn idájọ àti ẹkọ abẹwo sí saare Anabi (kí ike Oḷohun àti ọlá Rẹ máa ba a) àti saare àwọn ọrẹ Rẹ méjèèjì (kí Oḷohun yonu si awọn méjèèjì).

Síse abẹwo sí saare Anabi, kí ike Oḷohun àti ọlá Rẹ máa ba a, àti saare àwọn ọrẹ rẹ méjèèjì: Abubakar àti Umar, kí Oḷohun yonu si wọn, jẹ ohun tí ó dára fún àwọn ará Mọdina àti fún ẹnìkẹni tí ó bá wá síbẹ gégé bí àlẹjò àti olùṣe-abẹwò; nítorí àwọn ẹrì gbogboogbò

¹ Muslim ni o gbe e jade (713).

² Tirmidhiy ni o mu jade, pẹ̀lu ounka (314), pẹ̀lú iranwọ́ tó péye.

tó fi hàn pé sísẹ abẹwo sí àwọn saare bá òfin mu, lára wọn ni ọrọ Anabi, kí iṣẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a, tó sọ pé:

«نَهَيْتُكُمْ عَنْ زِيَارَةِ الْقُبُورِ، فَزُورُوهَا».

«Moti kọ fún yin láti ẹ abẹwo sí awàn saare, ni sìn ẹ se àbẹwò wọn»¹.

Dájú dájú Èrí tó sì n tọka sí ọlá itọre àlàáfia fún Anabi - ki iṣẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - léyìn ikú rẹ ni ọrọ Anabi - ki iṣẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - tí ó sọ pé:

«مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ، إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ».

«Ko si ẹnikankan ti yio salaamọ simi, ayaafi ki Ọlọhun Alagbara ati Ọlọla da ẹmi pada simi lara titi maa fi da a loun salamọ rẹ»².

* Kò sí nínú òfin ẹsin fún àwọn obìnrin láti ẹ abẹwò sí saare rẹ - ki iṣẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - tàbí saare ẹlómíràn nínú àwọn Musulumi, nítorí pé dájúdájú bíbẹ àwọn saare wò jẹ ohun tí ó l'ẹtoṣo fún àwọn ọkúnrin, sùgbón àwọn obìnrin, a ti kọọ fún wọn láti máa ẹ abẹwò sí àwọn saare, láti ọdọ ọmọ Abbas - kí Ọlọhun yónú sí àwọn méjèjì - ó sọ pé:

«لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَائِرَاتِ الْقُبُورِ، وَالْمُتَخَذِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالسُّرُجَ»

«Ojísẹ Ọlọhun - ki iṣẹ ati ọlá Ọlọhun maa ba a - ti ẹbi le awọn ọbinrin ti wọn n ẹ abẹwo saare, ati awọn ti wọn n sọ wọn di Mọsalasi, ti wọn si n tan atupa si i»³,

¹ Muslim ni o gbe e jade (977).

² Ahmad ni o gbe e jáde, nínú tira Al-Musnad pẹlu ounka: (10815), pẹlu ise afiti tí o dára.

³ Abu Daa'ud ni o gbe e jade (3236), ati Tirmidhi (320), ati Nasa'i (2043).

Láti ọdọ bàbá ololongbo kékeré - ki Ọlọhun yonu si i-
:

«أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَعَنَ زَوَارَاتِ الْقُبُورِ».

«Dajudaju Anabi – ki ike ati ọlẹ Ọlọhun maa ba a – sebi le awon oluṣe abewo saare lóbinrin»¹.

Kò sì létòtò láti se irin-àjò láti lọ bẹ saare Anabi - ki ike ati ọlẹ Ọlọhun maa ba a - wò pé kí ó nínú pẹlú irin-àjò rẹ pé ọ̀n fẹ̀ lọ bẹ saare nìkan wò, sùgbọ̀n kí ó nínú pẹlú irin-àjò rẹ láti se àbẹwò sí Mọ̀sálásí àti láti kirun nínú rẹ, tí ó bá sì fidí kalẹ̀ ní ilú Mòdínà, a se é ní ọ̀fin fún un láti bẹ saare wò, gégé bí a ti se é ní ọ̀fin fún àwọn olùgbé Mòdínà nínú àwọn ará ibẹ; nítorí ọ̀rọ̀ Anabi - ki ike ati ọlẹ Ọlọhun maa ba a - tó sọ pé:

«لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: مَسْجِدِي هَذَا، وَمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى».

«A kò gbọdò rin irin ajo ayaafi lọ si awon mọsalasi meṭa: mọsalasi mi yii, Mọsalasi Harami, ati Mọsalasi Al-Aqsa»².

Àwọn èkó tí ó bá ọ̀fin mú nípa sísẹ abewo sí saare Anabi (kí ike àti ọlẹ Ọlọhun máa bá a), àti saare àwọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀ méjèjì (kí Ọlọhun yónú sí wọn).

Olùṣe-abewo yòò dúró ní iwájú saare Anabi (kí ike ati ọlẹ Ọlọhun máa bá a) ní ikojú sí i, yòò sì salamo sí Anabi (kí ike ati ọlẹ Ọlọhun máa bá a) pẹ̀lú èkó àti ríre ohun silẹ̀, ní eni tí yòò sọ pé: (Àlàáfíà kí o máa bá ọ, iwọ ojise Ọlọhun, àti iké Ọlọhun àti ibùkún Rẹ), tí ó bá

¹ Tirmidhiy ni o mu jade (1056), ati Ibnu Mājah (1576), pẹ̀lú egbawa to dara.

² Bukhōriy ni o gbe e jáde, pẹ̀lú ounka: (1189), àti Muslim, pẹ̀lú ounka: (1397), gbólòhùn nàà ti Muslim ni.

sì fí kún iyeṇ, tí ó wá sọ pé: (mo jẹrì pé o ti jìsẹ nàà dé òpín, o sì ti ẹ asepe ìgbà fipamọ, o sì se ìkìlọ mimọ fún àwọn ìjọ rẹ, o sì ti jagun sí ojú ònà Ọlọhun ní tòótọ) kò sí aburú níbẹ; nítorí pé gbogbo èyí òótọ nì.

Léyìn nàà yóò gbé ìgbésẹ kan sí apá òtún rẹ kí ó lè kojú sí saare Ábubakir olódodo kí Ọlọhun yọnu sí, yóò wá sọ pé: (Àlàáfíà Ọlọhun kí o má bà ọ irẹ Abi Bakiri olódodo, Àlàáfíà Ọlọhun kí o má bà ọ irẹ Arópò òjìsẹ Ọlọhun kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba, kí Ọlọhun yọnu sí ọ kí O sì tẹ ọ lórùn, kí Ọlọhun sì san ọ ní esan rere fún àwọn ìjọ Muhammad kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba).

Léyìn nàà yóò gbé ìgbésẹ kan sí apá òtún rẹ látí wà ní iwájú saare Umar ọmọ Khattob kí Ọlọhun yọnu sí, yóò sọ pé: (Àlàáfíà Ọlọhun kò má bà ọ irẹ Umar Al-Farooq, kí Ọlọhun yọnu sí ọ kí ó sì jẹ kí inú rẹ dùn, kí Ó sì san ọ ní esan rere ní ipò ìjọ Muhammad kí ike Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a).

ọmọ Umar - kí Ọlọhun yọnu sì awọn mejeeji - máa n wá sí saare Anabi - kí ike Ọlọhun ati ọlá Rẹ maa ba a - tí o bá ti dé látí ìrìn-àjò, nì yoo wá sọ pé: «Àlàáfíà kí ó máa bá ọ, iwọ Ọjìsẹ Ọlọhun, Àlàáfíà kí ó máa bá ọ, iwọ Abū Bakr, Àlàáfíà kí ó máa bá ọ, iwọ bàbá mi, léyìn nàà yóò pẹyinda »¹.

Kò gbọdọ fọwọ kan ogirì sàrèè tàbí agọ rẹ, kò sì gbọdọ fẹnu kan wọn:

¹ Al- Bayhaki lo gbe e jáde nínú tira As-sunanil Kubrah (10271), pẹlú ìsafiti tí ó ní àlàáfíà.

Imām Mālik - ki Ọlọhun kẹ ẹ - sọ pe: Tí ó bá fẹ salamọ sí Anabi -kí ike ati ọl Ọlọhun máa bá a-, yóò dúró tí ojú rẹ yóò dojú kọ saare; kì í ẹ sí Al-kibla (ibudajuko) , yóò súnmọ ọn, yóò sì salamọ, kò sì ní í fí ọwọ kan saare náà"¹.

Àti pé àwọn Imọmu asiwaju ẹsin tí panupọ, wọn si sọkan lórí pé kí a má fí ọwọ kan saare Anabi – kí ike ati ọl Ọlọhun maa ba a –, kí a sì má ẹ fenu kò ó.

Ko ní dúró pé níbẹ saare, yóò salamọ, lẹyin náà yóò sì pẹyìndà.

Imam Mālik - ki Ọlọhun kẹ ẹ - sọ pe: "Mi ò rí i pé kí èyàn dúró níbi saare Anabi - kí ike àti ọl Ọlọhun máa bá a - láti ẹ àdùrà, ẹgbọn kí ó kí pẹlu sàlámón , kí ó sì máa lọ"².

Naafi' - ki Ọlọhun ba wa ẹ ike Rẹ fun un- naa sọ pe: "Ọmọ Umar a máa ń salamọ níbi saare.. mo rí i nígbà ọgórùn-ún àti jù bẹẹ lọ tí ó máa ń wá sí bí saare, tí yóò sì sọ pé: “Àlàáfia kí ó máa bá Anabi - kí ike Ọlọhun àti ọl Ọlọhun máa bá a. Àlàáfia kí ó máa bá Abi Bakiri, Àlàáfia kí ó máa bá bàbà mí,” lẹyin náà yóò sì pẹyinda "³.

Ẹgbọn èyí tí awan apakan olubẹwo nse bí gbígbé òunh sókè níbi saare rẹ - kí ike Ọlọhun àti ọl Ọlọhun máa ba a - àti diduro pẹ níbẹ òun ni o yatosi òun tí wan se ni ilana ẹsin.

¹ Ash-Shifā tii se tira tí il-Qāḍī 'Iyāḍ se (2/199).

² Ash-Shifā ti Qāḍī 'Iyāḍ (2/ 199).

³ Al-Ājurriy ni o gbe e jáde nínu ìwé Ash-Sharī'ah (5/2374), pẹlu onka (1853).

Kò létò láti pe Òjísẹ kí ikẹ Ọlọhun àti ọlá Rẹ má bà, tàbí ẹlòmíràn nínú àwọn ẹdà fún mímu ànfàní wá tàbí dída ipalára sẹhìn, tàbí wíwa ibiya búkaàtá, tàbí idásílẹ kúrò nínú wàhálà, tàbí iwòsàn aláìsàn, tàbí wíwa ipẹbẹ, tàbí igbàlà kúrò nínú iyà, tàbí irú bẹẹ nínú àwọn àdúà; nítorí pé pipe ẹni tí ó yàtò sí Ọlọhun nípa ohun tí ẹnìkẹni kò ní agbára lé lórí àyàfi Ọlọhun jẹ èèwò àti sirik síṣe ẹbọ ńlá, Ọlọhun ti ọlá Rẹ ga sọ pé:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ (60)

« Atipe Olúwa yín sọ pé: “È pé Mí, kí Ng jépẹ yín. Dájúdájú àwọn tó n sẹgbéraga nípa jíjósìn fún Mí tàbí pípé Mí , wọn yóò wọ inú iná Jahanamọ ní ẹnì yẹpẹre.” [Gaafir: 60], Ọba- ti mimọ n bẹ fun Un- sọ pe:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (194)

Dájúdájú àwọn tí ẹ n pẹ lẹyìn Allāhu, ẹrú bí irú yin ni wọn. Nítorí nàà, ẹ pẹ wọn wò, kí wọn da yín lóhùn tí ẹ bá jẹ olódodo. [Al-A'raaf:194], Ọba tí Ó gbòngbòn ní ipò gíga Rẹ sọ pé:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (18)

« Ati pé Dájúdájú àwọn mósálásí n jẹ ti Allāhu. Nítorí nàà, ẹ kò gbòdò pe ẹnì kan pẹlú Allāhu» [Sūrah Al-Jinni: āyah 18].

A kò gbòdò kepe Ọlọhun níbi saare; bí èniyàn bá fẹ ṣe àdúà, kí ó sún síwájú kúrò níbi saare, kí ó kojú sí Qiblah, kí ó sì ṣe àdúà. Kò sì gbòdò kojú sí saare nígbà tí ó bá n ṣe àdúra lẹwọ.

Imam Malik -ki Ọlọhun kẹ ẹ- ti sọ pe: Mi ò rí i pé kí èniyàn dúró níbí saare Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - kí ó máa ẹ àdúà.

Kò sí nínú òfin ẹşin láti máa lọ sí saare léraléra nígbà tí a bá wọ mọsalasi tàbí tí a bá jáde kúrò níbẹ, kíi ẹ fún àwọn ará ilú Mędina bẹẹni kíi ẹ fún àwọn oluşàbẹwò láti ita rẹ, nítorí a bẹrù pé kí èyí má di síso saare di ibi ààyẹ şíşe ọdún.

"Ati pe Ojışe Ọlọhun - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - ti kọ fún wa kuro nibẹ nitori naa ni o fi sọ pe:"

«لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِى عِيْدًا، وَلَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَحَيْثُمَا كُنْتُمْ فَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي».

«E má ẹ sọ saare mi di ááyẹ àjòdún, ẹ sì má ẹ sọ ilé yín di saare, níbíkíbi tí ẹ bá wà, ẹ maa ẹ asalatu (e máa tọrọ ikẹ fún mi) fún mi; dájúdájú asalatu yín yòò máa dé ọdọ mi»¹.

Itumọ ọrọ “ẹ ma sọ saare mi di ọdun” ni pípada lọ síbẹ léraléra ní àsikò kan tàbí ní ipò kan pátó, gégé bíi síso àbẹwò rẹ di pátó lojoojúmọ, tàbí lósòşẹ, tàbí loşooşù. Tàbí ní àwọn ipò kan pátó tí a fi máa ń ẹ àbẹwò sí i nígbà tí wón bá wáyé, a sì tún sọ pé: iye ni pé kí ẹ má ẹ sọ ọ di àsikò àpẹjọ tí ẹ oò máa kóra yín jọ síbẹ.²

Imamu Mālik - ki Ọlọhun kẹ ẹ - si sọ pe: ""Ko je dandan fun ẹni ti o ba wọ Mọsalasi ti o si jade ninu rẹ

¹ Ahmad lo gbe e jáde nínú tira Musnad rẹ, pẹlu ounka (8804), pẹlu isafiti ti o dǎa.

² Wo: Al-Mufradaat ti Ar-Rogibu Al-Asfahaani (ojú iwé: 594) Àlàyé inú ọkàn nípa şíşe gbigbe àwọn saare ga leewọ ti Ash-Shawkaani (ojú iwé:16).

ninu awọn ara ilu Mēdinah lati duro níbi saare, ṣugbọn fun awọn alejo ni eyi jẹ"¹."

Ati ọrọ rẹ, kí Olọhun ẹ iṣẹ fún un: "Wípé èyí jẹ fún àwọn àlẹjò nikan": iye ni wípé àbẹwò ní gbogboogbò, ki ẹ ipaara àbẹwò nígbà wiwólé àti jìjádé.

Kò tó láti dúró síwájú saare bí irisi ẹni tí nkirun nípa gbígbé ọwọ kan lé èkejì lórí igbáàyà tàbí ní abẹ rẹ; nítorí pé irisi yíi jẹ fún irun kiki nikan, ó sì jẹ irisi iyeperere àti itẹríba tí kò yẹ fún ẹnikẹni àfi fún Olọhun Oba tó ga jùlọ.

A kí í kojú sí saare láti ibi jìjìn láti fi salamo sí Anabi -kí iṣẹ Olọhun àti ọlá Rẹ má bà- gégé bí àwọn kan nínú àwọn èniyàn ẹ máa n ẹ; nítorí pé èyí ki ẹ ohun tí àwọn Saabe -kí iyonu Olọhun maa ba wọn- máa n ẹ, bẹẹ ni ki ẹ ohun tí àwọn enisiwaju enire máa n ẹ nínú àwọn Imọmù méréẹrin àti àwọn mīràn yàtò sí wọn.

AKò gbodo kojú sí saare aláponle náà pèlú sísẹ ádurà tàbí kíkà al-kurani àti irú nkán tí o ba jẹ mon irú rẹ láti apá ibikíbi, nítorí èyí jẹ ọkan nínú àwọn adadaale tí ó ti sáájú. Kò sì tó fún Musulumi láti ẹ adadaale nínú ẹsìn rẹ ohun tí Olọhun kò yònda. Dájúdájú Imam Malik - kí Olọhun ké ẹ - ti kọ àwọn isẹ tó jọ èyí, ó sì sọ pé: "Kò sí ohun tí yòò tún igbèyìn ijo yíi ẹ bí kò ẹ ohun tí ó tún ti àwọn ẹni àkókó rẹ ẹ"².

Aiko se airoju pèlu yiya aworan ati igbóhùnsáfẹfẹ lẹsekẹsẹ láarin asikò ikíni sí Anabi - ki iṣẹ Olọhun ati ọlá Rẹ maa ba a -.

¹ Ash-Shifā' li'l-Qāḍī 'Iyāḍ (2/ 204), Al-Madkhal li-Ibnil Hājj (1/ 262).

² Majmuu'u Fataawaa ti Ibnu Baaz (16/110).

Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba Anabi wa Muhammad,
ati awọn arale rẹ ati awọn saabe rẹ, kí ọlà si maa bá
wọn.

Index

Àwọn ọlá àti àwọn ẹkọ Masalasi Anọbi, àti àwọn idájọ síṣe àbẹ̀wò sí saare Anabi (kí ikẹ̀ ati ọlá Ọlọhun máa bá a) àti saare àwọn ọrẹ rẹ mejeeji (kí Ọlọhun yonu si wọn).	3
Àwọn ọlá àti àwọn ẹkọ Masalasi Anọbi, àti àwọn idájọ síṣe àbẹ̀wò sí saare Anabi - kí ikẹ̀ ati ọlá Ọlọhun máa bá a - àti sí àwọn saare àwọn ọrẹ rẹ méjèèjì - kí Ọlọhun yonu sí wọn.	3
Orọ isiwaju	3
Alakọkọ: Àwọn ọlá mọ́salaasi Anọbi	4
Ẹlẹ́kejì: ninifẹ́ sí síṣe àbẹ̀wò sí masalasi Anọbi olólá.	6
Ẹlẹ́kẹta: Awọn ẹkọ síṣe àbẹ̀wò sí masalasi Anọbi.	7
Ẹlẹ́kẹrin ni: Awọn idájọ àti ẹkọ abẹwo sí saare Anabi (kí ikẹ̀ Ọlọhun àti ọlá Rẹ máa ba a) àti saare àwọn ọrẹ Rẹ méjèèjì (kí Ọlọhun yonu si awọn méjèèjì).....	15